

Nr 280.

Av herr **Johansson, Johan Bernhard**, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 338, angående anslag till prisrabatterning å vissa livsmedel, och nr 356, angående beredskapsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1942/43.

I Kungl. Maj:ts propositioner nr 338 och 356 äskas medel bl. a. till utbetalande av förmalningsersättningar. Dessa utgå f. n. med 8 kronor 15 öre per deciton för handelsförmalning samt 2 kronor vid förmalning mot lön och beräknas för år räknat draga en kostnad av 44 å 45 milj. kronor. Dessa medel hava vid behandlingen av anslagen under elfte huvudtiteln ansetts böra föras å beredskapsstaten för budgetåret 1942/1943, vilken stat nu i prop. nr 356 föreslås att fastställas såsom beredskapsstat och alltså bestridas med lånemedel.

Livsmedelskommissionen har i skrivelse av den 10 april 1942 föreslagit att de generella subventionerna på mjöl och bröd skulle i samband med höjningen av fett- och mjölkrabatterna något sänkas. Kommissionen föreslår att förmalningsersättningarna nedbringas med 2 kronor per deciton, vilket skulle medföra en besparing för statsverket av i runt tal 10 å 11 milj. kronor.

Beträffande subventionernas inverkan på levnadskostnadsindex kan såsom exempel nämnas, att de föreslagna höjningarna av rabatterna på mjölk och fettvaror av livsmedelskommissionen beräknas medföra en sänkning av index med 0.39 enheter. En sänkning av förmalningsersättningarna med 2 kr. per deciton beräknas nödvändiggöra en höjning av priset på sammalet mjöl med 2 öre per kg och för siktat mjöl med 3 öre innebärande en höjning av index av 0.25 enheter. Såsom av priskontrollnämndens undersökningar framgår torde emellertid möjlighet finnas att priserna på mjukt matbröd icke desto mindre kunna bibehållas oförändrade. Genom förhandlingar med bageriidkarna har möjlighet öppnats till frivilliga överenskommelser härom. Härigenom skulle index påverkas mycket obetydligt och sammanlagt kunna sänkas.

Iakttagelserna beträffande brödpriserna i Sverige giva vid handen att tillverkning och distribution näppeligen äro rationellt och billigt ordnade. Detta bevisas dels av den stora skillnad som förefinnes mellan priserna för samma slags bröd på olika orter i landet och dels vid jämförelse med

utlandet. Inom de flesta andra branscher i vårt land torde förhållandena vara bättre, och stora möjligheter måste säkerligen finnas att komma fram till en bättre ordning ifråga om tillverkning och försäljning av bröd. Den procent, med vilken spannmålspriset ingår i ett kg bröd, torde icke uppgå till mer än högst 25 % och för vissa brödsorter betydligt lägre.

Vi kunna icke finna det rimligt att i den utsträckning som nu sker använda vare sig upplånta eller skattemedel för en subvention till alla konsumenter oavsett deras inkomstförhållanden. När nu möjlighet synes ligga inom räckhåll att kunna minska denna utgift med mera än 10 milj. kronor utan att priset på mjukt matbröd behöver i någon mån fördyras, synes det oss nödvändigt att begagna denna möjlighet. Den olägenhet som en synnerligen måttlig höjning av mjölet innebär uppväges mer än väl av de höjda rabatterna på matfett och mjölk.

Med den höjd, som statens utgifter numera nått, kan man, såsom chefen för finansdepartementet i statsverkspropositionen själv antyder, icke bortse ifrån den fara som hotar vårt penningvärde även från denna sida.

Med hänsyn till dessa synpunkter kunna vi icke biträda förslaget att emot livsmedelskommissionens hemställan bibehålla förmalningsersättningarna vid oförändrad höjd.

Vi få därför hemställa,

att riksdagen måtte uttala lämpligheten av att Kungl. Maj:t snarast måtte besluta nedsättning av förmalningsersättningarna med 2 kr. per deciton, samt

att anslaget under elfte huvudtiteln i den i prop. nr 356 äskade förskottsstaten måtte nedsättas med 10 milj. kronor till 40 milj. kronor.

Stockholm den 10 juni 1942.

J. B. Johansson.

G. Velander.

Karl Wistrand.

Gustaf Tamm.

Georg Andrén.